

Au trecut șapte ani de la încetarea din viață a profesorului Ion Nestor (25 august 1905—25 noiembrie 1974), una dintre cele mai proeminente personalități ale arheologiei contemporane, creatorul școlii de arheologie medievală românească. Și deși nu se mai află printre cei vii, prezența profesorului este mereu simțită printre cei ce, direct sau indirect, au împărtășit din bogata sa experiență generatoare de noi idei pe care cu generozitate le oferea spre propășirea științei arheologice și istorice românești în problemele fundamentale ale istoriei poporului nostru. Căci profesorul Ion Nestor nu poate fi revendicat numai de o generație sau alta de cercetători care i-au fost mai în apropiere, fie ca studenți, fie ca trudituri pe ogorul arheologiei românești; profesorul Ion Nestor aparține, prin promovarea noii metodologii științifice de cercetare în teren, prin orientările noi și de profunzime pe care le-a elaborat în domeniul istoriei vechi și medievale a României, deopotrivă celor ce l-au cunoscut pe el ca și a celor care i-au cunoscut scrierile de o excepțională demonstrație științifică și bogăție în intuiții fecunde, i-au urmărit comunicările sau au avut privilegiul de a-l asculta cu diferite alte ocazii. El aparține, totodată, tuturor instituțiilor de specialitate, facultăți, institute de cercetare, muzee etc. care prin profilul și funcțiile lor au menirea de a contribui, într-un fel sau altul, la deslușirea marilor probleme ale istoriei neamului nostru. A condus cu înaltă competență șantiere arheologice ca: Glina, Fedeleșani, Sărata-Monteoru, Zimnicea, Glăvăneștii-Vechi, Corlăteni, Suceava, Dridu, Bratei, Ariujd ș.a. Profesorul Ion Nestor își leagă prezența sa științifică și de prestigioasa instituție de știință și cultură — Muzeul de istorie a municipiului București —, instituție de veche tradiție care, pe lângă activitatea de îndrumare și difuzare a cunoștințelor, istorice în general, a îmbogățit considerabil, prin efortul lucrătorilor de specialitate, istoria celui mai mare oraș al țării, mai cu seamă la începuturile acestuia. Aproape că nu există cercetător al muzeului care să nu fi beneficiat, într-un fel sau altul, de îndrumările de mare competență științifică ale profesorului, nu numai în calitate de profesor la catedra universitară, în perioada 1945—1974, dar și ca cercetător pe diferite șantiere arheologice, atât pe cele din provincie, cât și pe cele organizate pe teritoriul Capitalei sau în împrejurimile acesteia. Mulți dintre cei mai vîrstnici arheologi ai muzeului, din trecut și de astăzi, au deprins „meșteșugul” arheologiei de la regretatul nostru magistrul, lucrînd pe șantiere sub directă sa conducere, sau prin îndrumări date cu prilejul vizitelor pe șantierele Străulești, Giulești, Soldat Ghivan, Curtea Veche etc. Să nu uităm că profesorul Ion Nestor definea, încă din a treia decadă a secolului nostru, o nouă cultură a epocii bronzului, în urma cercetărilor arheologice efectuate la Glina — București în anul 1926. Expunerea materialului descoperit constituie o serioasă mărturie a laborioasei și fecunde activități științifice și muzeistice în același timp. Nu odată acțiunea de continuă îmbogățire a tematicii muzeului, cea referitoare la istoria veche mai cu seamă, a beneficiat de luminile profesorului care răspundea de fiecare dată cu toată bunăvoința la solicitările foștilor săi studenți. Nu odată sala de conferințe a muzeului făcea să se audă vocea clară, sigură în afir-

mațiile și precizările făcute de savantul Ion Nestor, mai ales în problemele mileniului „tăcerii“, cu prilejul acțiunilor de perfecționare a cadrelor de specialitate din unitățile muzeistice. Nu odată profesorul Ion Nestor a participat, ca invitat de seamă al conducerii muzeului, la diferite manifestări științifice, prilej cu care regretatul dispărut își expunea fecunde și bogatele sale idei în probleme de arheologie prefeudală și feudală, domeniu în care s-a afirmat ca deschizător de noi orizonturi de cercetare. A fost membru corespondent al Academiei R.S.R. (1955) și membru al Academiei de Științe Sociale și Politice (1970), membru al Institutului Arheologic german de la Frankfurt am Main (1958).

Toți cei care ne-am împărtășit din bogata și rodnică sa experiență și activitate științifică, profesori, cercetători, muzeografi (pentru Ion Nestor cele trei categorii se contopeau într-una singură a omului pasionat a smulge pământului noi argumente în domeniul istoriei patriei, a îmbogăți patrimoniul arheologic cultural-național, a contribui la educarea patriotică a tinerilor generații mai cu seamă) îi vom păstra o luminoasă și pioasă amintire, continuând cu devotament opera sa de cercetare a trecutului nostru istoric, convinși fiind că vom îndeplini astfel un act de recunoștință demn de numele acestui mare dispărut.

ȘTEFAN OLTEANU

Prof. univ. dr. doc. GHEORGHE CANTACUZINO
1900—1977

La cumpăna dintre secole, pe 3 martie 1900, se naștea, într-o familie ce a dat țării numeroși oameni de vază, unul dintre cei mai neobosiți viitori arheologi bucureșteni. Era Gheorghe Cantacuzino.

Încă din adolescență el se dedică studiului științelor umanitare. La terminarea liceului — urmat la București și Lausanne — avea solide cunoștințe în limbile clasice și moderne.

Primul război mondial îl face să-și întrerupă temporar studiile pentru a lua arma în mână și a-și apăra țara.

Cursurile universitare le urmează la București absolvind facultatea de drept (1921) și de litere (1922). Pleacă apoi în străinătate unde timp de cinci ani (1923—1927) se specializează în antichitățile greco-romane (Paris) și în papyrologie greacă (Roma și Milano). În toată această perioadă beneficiază de îndrumarea unor renumiți profesori. De altfel, toată viața se va socoti elevul lui Vasile Pârvan și Jérôme Carcopino alături de care a participat la numeroase săpături arheologice din România, Franța, Italia și Africa de Nord. Cunoștințele căpătate îl vor ajuta apoi în activitatea desfășurată în țară, dedicându-se în special, în perioada de început, studiilor de istorie clasică. Prima lucrare publicată va fi teza de doctorat susținută în 1927 la Universitatea din București, intitulată *Cîteva corpuri barbare din armata romană de la Augustus la Galienus*.